

Editor: **Maria Dohotaru**

Tehnoredactare și copertă: **Ioan Prăjișteanu, Răzvan Cristea**

Corectură: **Ștefan Olteanu**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

OLTEANU, ȘTEFAN

**Nadia "Miss Perfect" : povestea unei mari campioane / Ștefan
Olteanu. - Onești : Magic Print, 2021**

ISBN 978-606-622-547-2

929

796

ȘTEFAN OLTEANU

NADIA „MISS PERFECT”
POVESTEA UNEI MARI CAMPIOANE

Toate drepturile asupra acestei cărți aparțin autorului și Editurii
„Magic Print”, Onești

Editura Magic Print
Onești, 2021

CUPRINS**I. DE CE TOCMAI ONEȘTIUL? / 7**

1. PĂȘUNILE ZIMBRULUI / 7
2. LUPTA CU TIMPUL / 9
3. ORAȘUL ADOLESCENT / 12
4. O INVITAȚIE IREZISTIBILĂ / 12
5. COPIII ORAȘULUI SE JOACĂ „DE-A FAIMA” / 14

II. ÎNCEPUT DE CTITORIE / 15

6. MICUȚA SALĂ DIN T.C.R. / 15
- 6 BIS. MISTERELE ANTRENORULUI MARCEL DUNCAN / 18
7. CINE-A TRECUT O DATĂ PE LA NOI SE VA ÎNTOARCE! / 21
8. CAMPIONA ERA PREA TIMIDĂ / 22

III. SĂ CUNOAȘTEM UN LICEU / 23

9. PRIMA INOVAȚIE, SAU... „O ȘCOALĂ UNICAT” / 23
10. SELECȚIE FĂCUTĂ DE CRIVĂȚ / 25
11. O GIMNASTĂ CONVERTEȘTE UN ATLET / 26
12. PROIECTUL UNUI „PLAN DE BĂTAIE” / 27

IV. „MAMA GIMNASTICII ESTE ACROBATICĂ” / 29

13. PROGRAMUL DE LUCRU SUFERĂ MODIFICĂRI / 29
14. LUI BELA KAROLYI ÎI PLAC AFORISMELE / 30
15. IMPORTANȚA CLIMATULUI / 31
16. PRIMELE CONCURSURI INTERNAȚIONALE, PRIMELE RIVALITĂȚI / 32

V. LA CE VÂRSTĂ „SE IESE ÎN LUME”? / 34

17. FETIȚA CARE POATE CÂȘTIGA NUMAI ACASĂ / 34
18. NOȚIUNEA DE „SUCCES TOTAL” / 35
19. NADIA COMĂNECI RĂSTOARNĂ CALCULELE / 36

VI. „CINE ESTE ACEASTĂ COMĂNECI?” / 41

20. TOT AURUL, LA 12 ANI! / 41
21. NELLI, ETERNA RIVALĂ / 45
22. SEMICENTENARUL REPUBLICII TURCIA / 48

23. „TESTUL G. G. C.” / 50
24. LACRIMI ȘI AUR LA PHENIAN / 51
25. PEA MICĂ PENTRU „MONDIALE”! / 55

VII. TRIUMF ÎN ILEGALITATE! / 56

26. PRIMA ÎNTÂLNIRE CU TURIȘCEVA / 56
27. CONCLUZIILE UNUI ANTRENOR LUCID / 64

VIII. DRUMUL SPRE SKIEN TRECE PRIN LONDRA / 67

28. NECUNOSCUTA CARE UIMEȘTE ALBIONUL / 67
29. NADIA ȘI ... ILIE NĂSTASE / 69

IX. „PRINȚESA NADIA A VRĂJIT LUMEA!” / 70

30. SPRE GLORIE, Cu... AUTOSTOPUL! / 70
31. CÂT CÂNTĂREȘTE UN CONCURS DEMONSTRATIV / 74
32. „ACEASTĂ FETIȚĂ ARE NERVI DE OȚEL!” / 77
33. „PRINȚESA NADIA A VRĂJIT LUMEA!” / 84
34. „MĂ TEM DOAR DE TEODORA UNGUREANU!” / 86
35. MAREA CAMPIONĂ ȘI CEI DE-ACASĂ / 89

X. PENTRU PRIMA OARĂ, ZECE! / 92

36. APLAUZE LA PREMIERĂ / 92
37. „AȘ VREA SĂ MERIT CU ADEVĂRAT NOTA MAXIMĂ!” / 98

XI. CEA MAI BUNĂ SPORTIVĂ A LUMII / 99

38. VESTEA DE LA CUMPĂTUL ANILOR / 99
39. BILANȚUL ANULUI PREOLIMPIC / 100

XII. UN CAPITOL NUMIT TEODORA / 102

40. „MONTREAL 1975” / 102
41. LONDRA - TOKIO - LONDRA / 103

XIII. NOTA MAXIMĂ, SCĂLDATĂ DE ATLANTIC / 105

42. „LUMINIȚA MILEA A FOST FANTASTICĂ!” / 105
43. „TE-AI OBIȘNUIT CU 10?” / 107
44. DIN NOU, TEODORA! / 109

XIV. INTRAREA CARDIACILOR, OPRITĂ! / 111

45. UNDE SE COMPLETEAZĂ „PAȘAPORTUL OLIMPIC” / 111
46. SUB SEMNUL CAPULUI DE ZIMBRU / 114

XV. VIZITĂ LA „MICUL SAT OLIMPIC” / 115

47. EXIGENȚA ATINGE COTE MAXIME / 115
48. „NU ÎNDRĂZNESC SĂ CRED ÎN PRONOSTICUL TĂU...!” / 116
49. „CHEIA” UNUI PRONOSTIC EXACT / 116

**XVI. „GIMNASTICA ROMÂNEASCĂ A DĂRUIT
OLIMPIADELOR UN MOMENT ISTORIC!”** / 118

50. AMIK ȘTIE SĂ-ȘI PRIMEASCĂ OASPEȚII / 118
51. AVANPREMIERELE ADUC MEREU NOROC / 120
52. NADIA ȘI COMPUTERUL / 122
53. CÂND NOTA MAXIMĂ NU MAI MIRĂ PE NIMENI / 127
54. AVALANȘA SUPERLATIVELOR / 134
55. MONTREAL - BUCUREȘTI, VIA COPENHAGA / 158
56. ORAȘUL ÎȘI PRIMEȘTE CAMPIONELE / 160
57. AMINITIRI DIN COPILĂRIE / 160

XVII. MAI PRESUS DECÂT AURUL OLIMPIC / 165

58. CLIPA CEA MAI DE PREȚ / 165
59. „NICI MĂCAR GÂNDUL N-A URCAT ATÂT
DE ÎNALT!” / 170

XVIII. SUCESELE CONTINUĂ ... / 171

60. TURNEUL CAMPIONANELOR / 171
61. DIN NOU, OVAȚII ȘI APRECIERI ENTUZIASTE / 174

XIX. NU TOȚI APLAUDĂ PERFECȚIUNEA ... / 178

62. DOUĂ MII DE ORE PENTRU PRAGA / 178
63. PRIMELE NEDUMERIRI / 180
64. NU TOȚI APLAUDĂ PERFECȚIUNEA / 185
65. GESTUL DEMNITĂȚII / 192
66. TRIMIȘII SPECIALI RELATEAZĂ ... / 202

XX. „NADIA COMĂNECI RĂMÂNE CEA MAI BUNĂ GIMNASTĂ DIN LUME!” / 215

67. „GIMNASTA FĂRĂ DE ASEMĂNARE” / 215
68. PĂTIMAȘII „TIFOSI” RENEAGĂ FOTBALUL! / 219
69. ELOGII PENTRU TEODORA! / 223
70. LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI / 226

XXI. TRIPLU SALT PESTE ... TIMP! / 227

71. TREI REGI APLAUDĂ PERFECȚIUNEA ... / 227
72. FISURI CARE AMENINȚĂ CĂ VOR RĂSTURNA TOTUL / 228
73. S-AU LIMPEZIT APELE ? / 231
74. „CAZUL CRISTINA GRIGORAȘ” / 233
75. SE ÎMBOGĂȚEȘTE SALBA DE MEDALII, DAR ... / 237
76. COPENHAGA, MON AMOUR...! / 240
77. „ECHIPA DE AUR DE LA FORT WORTH, CEA MAI BUNĂ DIN LUME!” / 244
78. JUNIOARELE REDESCHID DRUMUL SPRE AUR / 248
79. TOATE PRIVIRILE S-AU ÎNTORS SPRE MOSCOVA / 249
80. CUM S-O OPREȘTI PE NADIA COMĂNECI? / 251
81. UN SALT CARE A TRECUT NEOBSERVAT / 253

XXII. SALTUL TRANSATLANTIC AL SOȚILOR KAROLYI / 255

82. O EVADARE EXCELENT REGIZATĂ / 255
83. SOȚII KAROLYI S-AU MUTAT ÎN EDEN! / 261
84. UNIVERSIADA '81, ULTIMUL REGAL AL „PROMOȚIEI COMĂNECI” / 262
85. MIRIFICUL CÂNTEC DE LEBĂDĂ AL SUPERCAMPIOANEI / 265
85 BIS. CA-N FILME: PRIMUL SALT TRANSATLANTIC AL NADIEI COMĂNECI / 267

XXIII. SALTURI TRANSATLANTICE PENTRU INIMĂ ȘI SUFLET / 271

86. „RENASC DE FIECARE DATĂ CÂND VIN LA ONEȘTI...” / 271
86. BIS. REGINA S-A ÎNTORS ACASĂ / 276
87. COMLOT ÎMPOTRIVA NADIEI! / 280

87. BIS. „NU VOI UITA NICIODATĂ CĂ SUNT ROMÂNĂ ȘI CĂ BACĂUL MI-A FOST LEAGĂN!” / 287

88. „AVEM ÎNGERAȘ MIC!” / 291

89. UN NOU SALT TRANSATLANTIC PENTRU „POLIVALENTĂ” / 292

90. NESTEMATE DIN COROANA REGINEI / 295

91. „NU CONSIDER CĂ MI-A FOST FURATĂ COPILĂRIA” / 298

92. NADIA COMĂNECI ȘI SIMONE BILES / 299

93. NADIA COMĂNECI ȘI SIMONA HALEP / 300

94. NADIA COMĂNECI, SIMONA HALEP ȘI ION ȚIRIAC / 301

95. REGINA DUCE POVEȘTEA MAI DEPARTE ... / 303

Addenda / 305

DE L'ESPERANCE A LA PERFECTION (RESUMÈ) / 308

FROM HOPE TO PERFECTION (ABSTRACT) / 310

Blocată în câteva rânduri de cenzură, cartea n-a mai intrat la tipar. Între timp, așteptând apariția cărții, am publicat în cotidianul „Scînteia tineretului”, cu sprijinul redactorului șef, poetul Nicolae Dan Frunteletă, un serial în 30 de episoade (octombrie 1976 - sfârșitul lui ianuarie 1977). Încercările mele repetate de a publica această carte, în care am inclus și performanțele gimnastelor noastre la Campionatele Europene de la Praga, din 1977, s-au lovit de amânări în serie, cenzoarii mergând până acolo încât au ajuns să taie pasaje întregi din articolele - citate de mine - care apăruseră deja în presa centrală românească după „Scandalul de la Praga”, fiind semnate de nume grele ale publicisticii din țara noastră, Ioan Chirilă, Fănuș Neagu, Eugen Barbu, Radu Cosașu s.a.

La începutul anului 1980 am făcut o nouă încercare. Eram la zi cu toate performanțele gimnastelor din «Promoția Comănești» și ale celor din noul val și aveam atunci în față patru evenimente majore: Jocurile Olimpice de la Moscova - 1980, Campionatele Europene de la Madrid - 1981, Universiada de la București (19-30 iulie 1981) și Campionatele Mondiale de la Moscova - decembrie 1981. Putea fi cvartetul de aur al marilor performanțe în gimnastica feminină românească! Și n-a lipsit mult să fie așa. Dar, după cum se știe, neașteptatul salt transatlantic al soților Karolyi și al maestrului coregraf Geza Poszar a transformat «Subiectul Nadia» într-un subiect închis, cu atât mai mult cu cât, plasată într-un con de umbră, Regina de la Montreal s-a retras complet din activitatea competițională, imediat după încheierea Universiadei de la București, în ziua de 30 iulie 1981.

În consecință, cartea a rămas, până astăzi, în manuscris. Un manuscris drag inimii mele, pentru că în el se află toată istoria perioadei de aur a «Promoției Comănești», pe care le-o ofer acum cititorilor pasionați de gimnastică.

I. DE CE TOCMAI ONEȘTIUL?

1. PĂȘUNILE ZIMBRULUI

Există un loc anume în depresiunea moldavă Tazlău - Cașin, locul unde se întâlnesc patru râuri, purtând și astăzi legende pe apele lor repezi și limpezi. Cașinul, Oituzul și Tazlăul se contopesc într-o singură albie, cea a Trotușului, fratele lor mai mare și mai mândru. În acest loc s-au statornicit oameni, din vremuri străvechi, și-au durat case de piatră, luminate de legende nepieritoare, care slăvesc deopotrivă hărnicia și vitejia pământenilor. La vremea primului descălecat, cel al voievodului Dragoș, pe-aici, pe malurile Trotușului, se vor fi plimbat alene turmele de zimbri, căci până azi luncile cele întinse de la Borzești în jos, spre Țara Vrancei, poartă printre localnici numele de «pășunile zimbrului».

Hrisoavele au apărut mai târziu și, dacă ar fi să le dăm crezare, Oneștiul n-ar fi cu mult mai vechi de șase secole, de vreme ce-i aflăm pentru prima oară numele abia într-un act de danie din 14 decembrie 1458, deci într-al doilea an de domnie al Marelui Ștefan: «Marușca, fata lui Andrieș Slujescul, giupâneasa lui Negrilă, dăruie mănăstirii Bistrița satele Onești și Lăbășeștii și Fântâna Horgului, unde a fost mănăstirea tătinelui său». Borzeștii, așezare situată pe malul drept al Trotușului, își găsește prima atestare în legendă, căci aici, în luncile sale, a murit eroic viteazul copil Gheorghită, străpuns de sulițele și săgețile tătarilor. Legenda micului Gheorghe a trecut până la noi, dar oamenii acestor locuri n-au cîtorit numai legende. Biserica din Borzești se înalță și azi, tot atât de mândră ca acum cinci secole, când a fost clădită. «Io, Ștefan Voievod, Domnul Țării Moldovei, zidit-am acest hram, care este în Borzești, pe Trotuș»...

Mai încoace, în vremuri ce pot fi pipăite cu memoria, oamenii de azi ai locurilor au cîtorit marele Combinat petrochimic, întins pe o suprafață ce depășește cu mult străvechea vatră a Oneștiului de odini-

oară. Călător pe aceste meleaguri, reporterul-poet Geo Bogza avea să scrie în ale sale «Priveliști și sentimente»: «Ideea de a scoate lînă din gaz metan și cauciuc din gazele provenite prin cracarea petrolului a transformat văile Trotușului și Bistriței nu numai în bulevarde pe care poate fi întâlnit cel mai mare număr de ingineri la sută de trecători, ci și în locuri a căror maximă frumusețe sunt uzinele. Din curtea lor se înalță clădiri și turnuri care par ieșite din fantezia dezlănțuită a unui arhitect, dar, în realitate, au fost impuse de buna desfășurare a unor complicate și cutezătoare procese tehnologice. Ele au dus la apariția acestor gigantice și uimitoare bijuterii de beton, de oțel și de sticlă (...). Aceste corpuri sferice, surprinzătoare și frumoase după noi legi ale frumuseții, intră într-o corelație vizuală de mare efect cu coloanele cilindrice care țîșnesc spre cer din alte spații ale uzinei, părănd orgi colosale la care ar cânta zeii petrochimiei. Noaptea, pe toate aceste construcții se aprind mii de lumini și atunci începe marea lor splendoare. Vechile frumuseți ale Moldovei, îndată după amurg, intrau în întineric și doar foșnetul li se mai putea auzi. Noua ei frumusețe abia la căderea nopții izbucnește, plină de forță și pe deplin triumfătoare asupra întinericului (...) Nu se auzea nici un zgomot, totul era tăcut, dar din învolburarea acelor lumini se simțea că se petrece ceva măreț, că tot universul e treaz și lucrează ».

Combinatul a fost apa vie a orașului: prin el, orașul a căpătat noi dimensiuni. Oamenii au croit străzi și bulevarde, au ctitorit noi lăcașuri moderne, dăruindu-le științei, culturii, artelor și sportului, adulților, adolescenților și copiilor, deopotrivă. Și tot aici, pe Trotuș, în străvechea vatră a Oneștiului, a fost ctitorită cu migală, pasiune, pricepere și multă, foarte multă muncă, culmea culmilor gimnasticii: PERFECȚIUNEA!

2. LUPTA CU TIMPUL. Orașul n-a avut niciodată răgazul să aștepte. A fost totdeauna în criză de timp, pentru că ce era bun se dorea și mai bun, ce era tare se dorea și mai tare, ce era frumos se dorea și mai frumos. Orașul s-a aflat și se mai află încă într-o continuă competiție cu el însuși, într-o eternă cursă de autodepășire. Ceea ce-l caracterizează în cel mai înalt grad, poate chiar mai mult decât tinerețea lui, este continua luptă cu timpul. El însuși o realizare meteorică, orașul și-a impus un ritm febril, fiecare etapă având durată și strălucirea unui fulger... Ca-n poveștile care ne-au fermecat copilăria, orașul a crescut într-un an cât altele în zece, devenind tot mai frumos, tot mai bogat, tot mai vestit pe meridianele lumii prin hărnicia, inteligența, talentul, ambiția, voința și entuziasmul locuitorilor săi.

Orașul a-nceput cu industria. Dar în marele combinat nu fuseseră coborâte încă schelele constructorilor și tinerii orașului, adică aproape toți locuitorii, sau aproape toți (de vreme ce localitatea avea atunci mai puțin de zece pensionari și i se spunea «orașul fără țințirim») s-au gândit imediat cum să-și umple cât mai cu folos viața din afara industriei. Constructorii se retrăseseră de pe platforma industrială, înălțându-și imediat schelele în inima urbei. S-au înălțat curând, printre zecile de blocuri, impunătoarea clădire a Spitalului orașenesc, zvelta siluetă a Hotelului « Trotuș », Casa de cultură a sindicatelor (înființată în 1959 și mutată în actualul sediu în anul 1967), Muzeul de Istorie al Orașului Onești (înființat în 1959), Magazinul universal «Victoria», cinematograful «Oituz»... N-au rămas în urmă sănătatea, învățământul și cultura. Tînărul oraș avea pe-atunci, prin anii '60, trei medici și opt cadre medii sanitare la mia de locuitori, 725 cadre didactice, peste 15 000 de elevi, cărora li s-au adăugat și cei 400 de studenți ai Facultății de subingineri.

La rândul ei, mișcarea culturală a irumprt spontan, în proporții de masă, creată și dinamizată de înșiși consumatorii ei. Casa de cultură a sindicatelor a devenit o rampă de lansare a talentelor, în diverse domenii. În toamna anului 1960, s-a constituit Teatrul popular, distins ulterior cu cinci medalii de aur la Bienala de teatru «I. L. Caragiale». Ansamblul de cântece și dansuri populare «Doina Troțușului» și-a cucerit o faimă binemeritată la nivel național, efectuând apoi și numeroase turnee în țări europene...

Dar acțiunea culturală cu cel mai larg răsunet național a fost - și a rămas până azi - «Zilele Culturii Călinesciene», organizate, începând din 1969, de Cenaclul literar «George Călinescu», sub conducerea entuziastului profesor și poet Constantin Th. Ciobanu (CTh), care a condus apoi, din 1972, și activitatea Societății Culturale «George Călinescu», devenită ulterior Fundația Națională «George Călinescu». La cele 51 de ediții ale «Zilelor Culturii Călinesciene» au participat, de-a lungul anilor, academicienii Alexandru Rosetti, Victor Eftimiu, Grigore C. Moisil, Zaharia Stancu, Eugen Simion, Nicolae Manolescu, Constantin Ciopraga, scriitorii Mihai Beniuc, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Romulus Vulpescu, Ștefan Augustin Doinaș, Radu Cârnelci, Ion Roșu, Sergiu Adam, George Bălăiță, Octavian Voicu, Ovidiu Genaru, Mircea Cărtărescu, criticii și istoricii literari Alexandru Piru, George Ivașcu, Dumitru Micu, Laurențiu Ulici, Constantin Călin, Gheorghe Grigurcu, numeroși poeți, prozatori, dramaturgi, critici și istorici literari, actori și muzicieni din toate colțurile țării. Stejarul din Borzești a găzduit în toți acești ani, la umbra coroanei sale multiseculare, atât recitalul liric «Poetul în cetate», cât și dezbateri libere, pe diferite teme. La ediția 50, jubiliară, a acestei prestigioase manifestări culturale naționale, academicianul Nicolae Manolescu, preșe-

dintele Uniunii Scriitorilor din România, i-a adus un impresionant omagiu realizatorului, profesorul și poetul oneștean Constantin Theodor Ciobanu : «Nu îmi vine să cred că suntem la ediția 50! Ceea ce nu a spus Constantin Th. Ciobanu, dar a lăsat să se înțeleagă, este că fără el nu ar fi avut loc acest eveniment ! Zilele culturii călinesciene au fost, sunt și vor rămâne, în memoria celor ce sunteți aici și a generațiilor viitoare, ca opera lui Constantin Th. Ciobanu».

Toate acestea, în anii ' 70... Și tot în acel deceniu a început aici puternica afirmare a mișcării sportive. În 1965 a fost înființat CSS teritorial Onești, cu 6 secții de performanță (atletism, judo, handbal, fotbal, volei și tenis de câmp), având în total 32 de grupe, pregătite de 15 cadre de specialitate. În vara anului 1968 (când Oneștiul a devenit municipiu) a fost inaugurată Sala de gimnastică iar un an mai târziu a fost înființat primul liceu cu profil de gimnastică din România, avându-i ca antreori pe Gheorghe Brașoveanu, Maria Ionescu - Simionescu, antrenoare federală (n.a.: regretata doamna Mili, cea care a avut o contribuție decisivă în înființarea Liceului de gimnastică), Valeriu Munteanu, Mihai Ipate, Bela și Martha Karolyi, Florin și Florica Dobre, Elena Dragomir, Maria Florescu-Cosma, Mihai Agoșton, Toma Ponoran... În august 1973 a apărut Clubul Sportiv Onești, cu șase secții de performanță (gimnastică, lupte, canotaj, haltere, modelism și radio-amatorism), iar în 1975 a fost înființat CSM Borzești, având pe panoplie secțiile de fotbal, handbal, box, judo, motociclism și șah, cu opt antrenori și peste 150 de sportivi legitimați.

3. ORAȘUL ADOLESCENT. Media de vârstă a întregii populații abia dacă depășea pragul adolescenței. De aici, toate atributele tinereții: entuziasmul, talentul, fantezia, căutarea neconținută a noului, ambiția, dârzenia, puterea de muncă și de sacrificiu, permanenta dorință de autodepășire și de afirmare, de realizare plenară a propriului EU, prin MUNCĂ, PASIUNE și DĂRUIRE. Din cei circa 56 000 de locuitori, peste 15 000 erau elevi și studenți iar 2000 de copii erau în creșe și grădinițe. Grija deosebită pentru formarea și afirmarea copiilor, de la vârste surprinzător de mici, se făcea simțită la tot pasul. Am avut plăcuta surpriză să gădesc odată, în biroul primarului Valerian Ghineț, peste 20 de mogâldețe, așezate în fața unor tăvi cu ciocolată. Erau câștigătorii unui «Concurs de idei privind amenajarea parcului copiilor»! Micuții veniseră cu teancuri de schițe și desene, cei mai mari dintre ei nu împliniseră încă zece ani, dar care mai de care trăgea nădejde că el va fi ales «arhitectul șef al parcului»!

4. O INVITAȚIE IREZISTIBILĂ. Cineva spunea că locuitorii Oneștiului știu, înainte de orice, să construiască. E adevărat și tot atât de adevărată e și vocația oneștenilor de a făuri caracterele prin muncă. Iată, de pildă, în pasiunea lor pentru sport. Întregul oraș a ieșit în repetate rânduri la lucru pe zecile de șantiere ale muncii patriotice, pionierii lucrau cot la cot cu uteciștii și cu părinții lor. Sute de mii, apoi milioane și zeci de milioane de ore lucrate cu intensitatea dirijată de pasiune. Șef de șantier era însuși primarul Valerian Ghineț, alături de membrii comitetului municipal de partid. Vechiul «Vad al morții», vast imaș pe care pășteau altădată capre, s-a transformat văzând cu ochii într-unul dintre cele mai frumoase complexe sportive ale Moldovei: un modern stadion de handbal cu instalație de nocturnă și tribune cu 3000 de locuri (care a

găzduit și o ediție a «Cupei țărilor latine»), un stadion de fotbal cu teren anexă pentru antrenamente, opt terenuri bituminate pentru tenis de câmp, două terenuri de baschet și două de volei, un bazin olimpic de înot și sărituri, două săli de sporturi individuale și, în sfârșit, sala de gimnastică a Clubului Sportiv Onești, individualizată de influența cotidiană franceză «L'Équipe» ca fiind «templul gimnasticii românești și mondiale, sub cupola căruia s-a plămădit perfecțiunea».

Cum s-a construit această adevărată citadelă a sportului de masă și de performanță? Prin munca întregului oraș, prin hărnicia și entuziasmul locuitorilor săi. Aici n-au existat funcții onorifice. Inginerul Andrei Erdely era, prin anii '64 - '72, directorul general al Trustului de Construcții Industriale (T. C. Ind) și, totodată, primul președinte al noii secții de gimnastică, abia înființată pe lângă A.S. «Flacăra». În această ultimă calitate, a știut cum să mobilizeze un larg colectiv de oameni entuziaști și, atunci când Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport a convenit cu Ministerul Învățământului cu privire la construirea sălii de gimnastică, această sală s-a înălțat într-un timp record, ca zămislită de suflarea năzdrăvană a unui zmeu din poveste. Au semnat «actul de naștere» al sălii de gimnastică oameni respectați și astăzi pentru vrednicia și entuziasmul lor: Andrei Erdely, Gheorghe Grunzu, Gheorghe Fodor - Erou al Muncii Socialiste, Costatin Costea, Dumitru Nuțu, Mihai Taragan, Gheorghe Zănescu, atâția și atâția alții, săritori oricând acolo unde treaba trebuia făcută neîntârziat și cum se cuvine. Ei toți, mereu în fruntea miilor de localnici, de toate vârstele și profesiile, au fost constructorii unei baze sportive moderne, care lansează și astăzi o invitație irezistibilă către toți locuitorii municipiului.

5. COPIII ORAȘULUI SE JOACĂ «DE-A FAIMA».

Copiii de azi ai acestor meleaguri scriu altfel de legende, nu cu sabia sau cu săgeata, ci cu talentul, inteligența, măiestria și puterea lor de dăruire. Visul lor a fost și este să-și întreaacă părinții, ceea ce nu era deloc ușor. Dar copiii Oneștiului au descoperit și ei drumul «peste mări și țări». În 1970, la București, membrii Cercului de desen «Ion Diaconescu», formați de reputatul pictor și profesor Gheorghe Mocanu, au cucerit Marele Premiu UNICEF «Meridianele Prieteniei»! Același prestigios premiu a fost cucerit doi ani mai târziu, la Paris. În '73, cucereau Marele Premiu Colectiv «Arhiva de aur», iar în anul următor, au câștigat din nou Marele Premiu UNICEF, la Geneva. Au urmat Marele Premiu «Shankar», la New Delhi, și - frumoasă recidivă - încă un Mare Premiu UNICEF, la București. În 1975 au cucerit încă două mari premii internaționale, la Geneva și la New Delhi. Micii artiști trotușeni au avut expuse lucrări în peste 50 de expoziții, în Anglia, Austria, Belgia, Danemarca, Franța, Italia, RD Germană, Olanda, Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, Polonia, URSS, Cuba, Canada, Australia și Noua Zeelandă...

Cercurile tehnico-aplicative din școli și de la Casa Pionierilor și-au desemnat și ele, în replică, micii inovatori de astăzi, marii inventatori de mâine: la concursul republican «Minitehnicus '72», deși debutanți, ambițioșii inventatori oneșteni au cucerit prima lor medalie de aur, iar un an mai târziu cuceresc alte trei medalii de aur, pentru ca, în 1974, să se întoarcă la Onești cu 8 medalii de aur și cu felicitările călduroase ale juriului, în special pentru «Instalația de irigare», «Instalația de cuplare automată a iluminatului public cu ajutorul unui sistem cibernetic» și «Instalația automată de stingere a incendiilor». O faimă binemerită și-au cucerit și cercurile de cusături populare tradiționale iar catalogul de țesături editat de ele a fost

căutat pretutindeni în țară, toate județele solicitând reeditarea.

Copiii Oneștiului n-au ajuns celebri jucându-se (așa cum afirma o revista occidentală), ei și-au cucerit faima investindu-și orele de joacă în căutări permanente, în concretizarea unor pasiuni prin muncă și dăruire. Parcul copiilor a fost făcut de copii, după planurile lor, prin munca lor, spațiile verzi și spațiile de joacă erau îngrijite tot de copii și tot ei răspundeau, pe cartiere, de întreținerea bazelor sportive. După-amiezile copiilor nu mai însemnau joacă plus învățatură, structura zilei devenise cu totul alta : orele de școală, pregătirea lecțiilor, chemarea pasiunii și, abia spre seară, o oră de joacă în aer liber, doar o oră de zburdălnicii atât de proprii vârstei. A doua zi, totul de la capăt.

II. ÎNCEPUT DE CTITORIE

6. MICUȚA SALĂ DIN T.C.R. În toamna anului 1963, conducerea Asociației sportive „Flacăra” a dat un răspuns favorabil părinților care voiau să-și înscrie fetițele la gimnastică. Un delegat al Asociației s-a prezentat la directorul Școlii generale nr. 3 din cartierul T.C.R. pentru a trata condițiile de închiriere (pentru două ore pe zi) a sălii de sport de care dispunea școala. Pe atunci, director al școlii era eminentul profesor de limba română Gheorghe Mocanu (ulterior, inspector școlar al municipiului). Primul lui gând a fost să refuze cererea. Sala nu era prea mare, avea doar ceva mai mult de 200 m.p., și era deja asaltată nu numai de elevii școlii, ci și de echipa de handbal, de o grupă de voleibaliști, de profesorii de educație fizică din oraș și de asociațiile sportive sindicale care-și organizau aici finalele pe ramură de sport. Era singura sală de sport din oraș! «Nu-i prea bine înzestrată sala noastră, pentru gimnastică », a încercat directorul o eschivă. Și, în-

tr-adevăr, existau doar paliere, inele, stâlpi pentru volei, două porți de handbal și, într-un colț, o bârnă și un cal de sărituri... «Nu-i nimic -a venit răspunsul -, aprobați-ne cererea și restul se va face pe urmă ». Directorul a semnat. Ba, a făcut și mai mult: nu se știe de unde, a făcut rost de două saltele și de o trambulină cam năzu-roasă, care lucra în reprize, defectându-se de trei-patru ori pe ceas.

Programul gimnastelor a fost fixat seara, după ora 18.00, când sala devenea liberă. Au apărut, încet-încet, două bârne, paralelele, o trambulină, două oglinzi și - în sfârșit - un covor pentru proba de sol, un covor ceva mai lat decât sala și, de aceea, marginile îi fuseseră răsfrânte, la capete. Secția de covoare a Cooperativei « Flacăra » își făcuse datoria! Profesorul Gheorghe Mocanu își amintea cu mare ușurință: «În noiembrie 1964 am găsit în sală o profesoară care conducea antrenamentele. N-o cunoșteam, n-o mai văzusem în sală. S-a apropiat puțin cam emoționată, cu un mers ușor săltat, pe tocurile înalte. „Sunteți cumva directorul școlii? Îmi pare bine! Eu sunt profesoara Maria Ionescu, am venit din partea Federației Române de Gimnastică și sper să rămân mai mult timp în orașul dumneavoastră. Avem gânduri mari!”

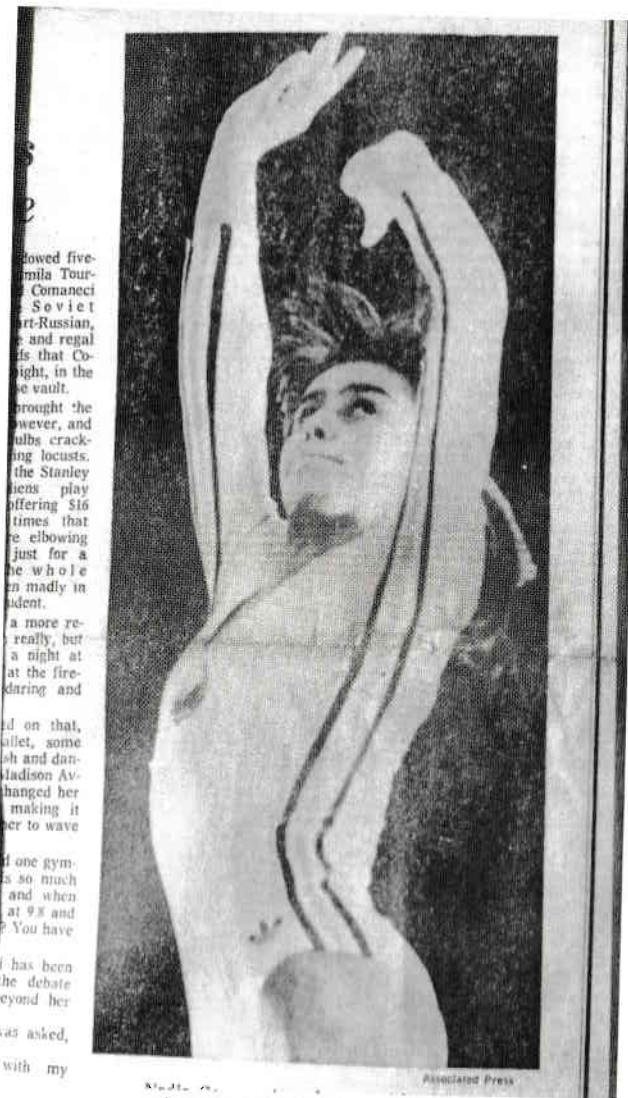
S-a cunoscut imediat venirea ei. Puțin câte puțin, elevii au fost scoși din sală în curtea școlii și micile gimnaste au rămas, în scurt timp, singurele stăpâne ale sălii. Spre sfârșitul lunii noiembrie, antrenorii Marcel Duncan, Gheorghe Brașoveanu și Mihai Ipate trec prin cele cinci școli generale din oraș, făcând inventarul aparatelor de gimnastică existente : « ... 8 bănci gimnastică, 1 bară fixă, 2 bare paralele, 1 bârnă echilibru, 7 capre gimnastică, 3 lăzi gimnastică, 1 pereche inele, 4 trambuline elastice, 4 trambuline dure, 10 saltele vechi...» Centrul experimental de gimnastică își desfășura activitatea prin două secții, la A.S. „Flacăra” și

A.S. „Sănătatea”. Cele 72 de fete între 8 și 13 ani se antrenau de trei ori pe săptămână (un total de 9 ore), la școlile generale nr.1, 2, 3 și 5. Programul de antrenament era următorul : luni, miercuri și vineri, de la ora 17.00 la 19.30, în sala Școlii generale nr.3 ; marți, joi și sâmbătă, între aceleași ore, în sala Școlii generale nr. 2; zilnic, între orele 9.00 – 11.00, în sala Școlii generale nr. 5.

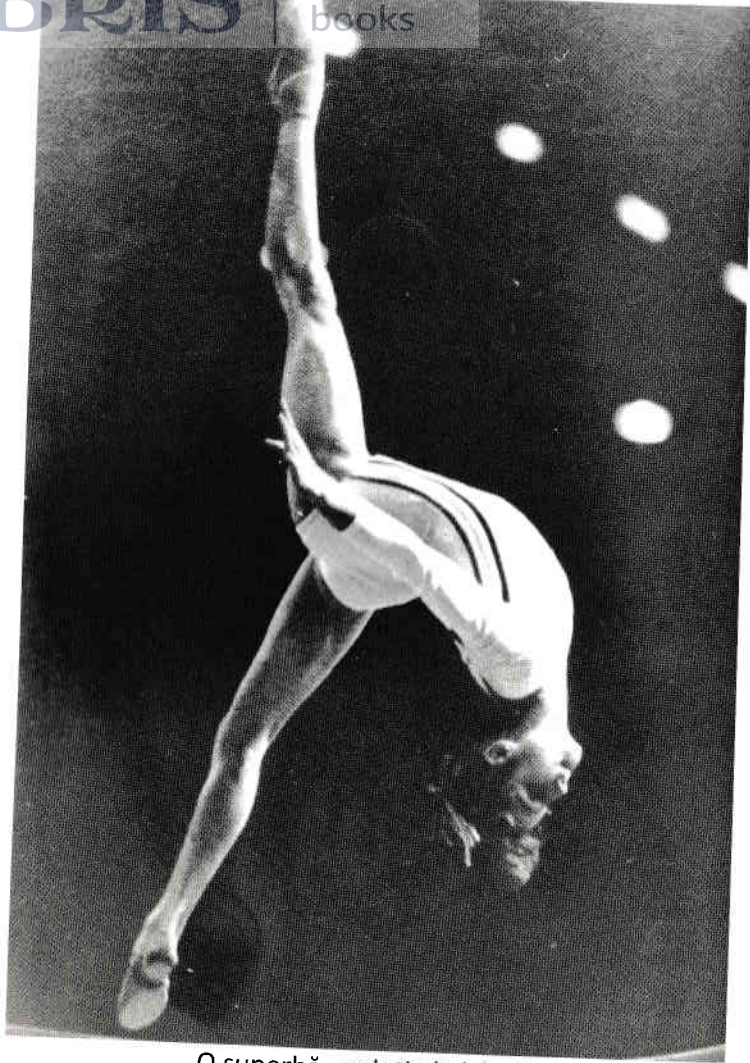
Unul dintre primii antrenori, profesorul Gheorghe Brașoveanu (regretatul director al Liceului cu program special de gimnastică) , făcea, pentru noi, un recurs la memorie: «Când am venit aici, cu profesorul Mihai Ipate, în toamna lui '64, se făcea deja gimnastică în sala din T.C.R. și pe holul Liceului nr. 2 (n.a. :sediul actual al Liceului de gimnastică). În noiembrie a venit și doamna Simionescu, pe atunci o chema Maria Ionescu, ne-am apucat de antrenamente, dar, împreună cu Marcel Duncan, am făcut mai întâi o selecție ceva mai severă. Fetele respinse au venit a doua zi cu părinții, la școală. Plângeau fetele, plângeau și părinții, pe unele dintre ele le-am primit înapoi. Aveam și un medic, pe doctorița Paraschiv, a cărei fetiță, Sînziana, se număra atunci printre speranțe. Soții Karolyi au venit aici cu puțin înainte de inaugurarea noii Săli de gimnastică (n.a. : 9 februarie 1968). După înființarea Liceului (1 septembrie 1969), au venit aici și soții Mircea și Marina Bibire, de la Bacău, și Norbert Kuhn, și Valeriu Munteanu, și soții Florin și Florica Dobre, apoi ceilalți antrenori. Timp de un an, între 1971 și 1972, am condus antrenamentele unei grupe cu foarte multe fete talentate : Georgeta Dosiceanu, Petruța Paciurcă, Maria Stoica, Ana Mișu, Margareta Murvai, Sînziana Paraschiv, Anca Grigoraș, Maria Busuioc și Viorica Brumă. Ultimele trei le preluasem de la Valeriu Munteanu și Mihai Ipate, multe din celelalte lucraseră și cu doamna Simionescu, dar dânsa, între timp, se întorsese la București, lăsând

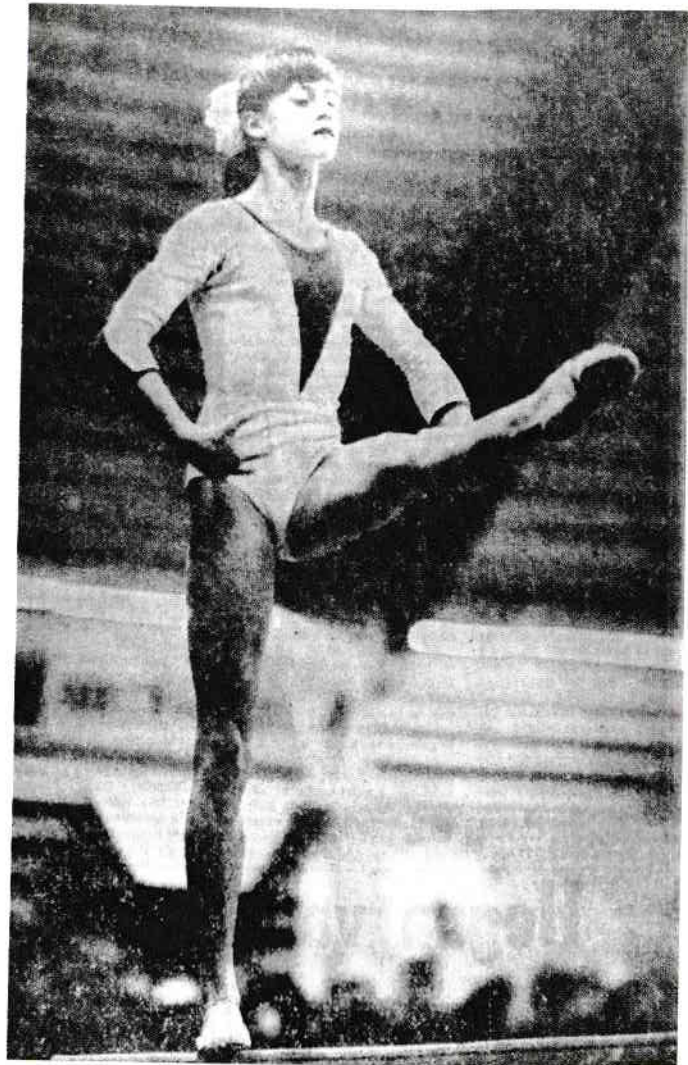
Londra, turneul campionilor: Nadia și Avril Lennox

Elogiile presei, după Skien

O superbă evoluție la bârnă

Nadia, vrăjind bârna, la Skien